

”

Алексахіна Т. Модернізація змісту іншомовної підготовки майбутніх магістрів з економіки крізь призму міжнародної академічної інтеграції. *Освіта. Інноватика. Практика*, 2023. Том 11, № 10. С. 141-146. <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol11i10-021>

Aleksakhina T. Modernizatsiia zmistu inshomovnoi pidhotovky maibutnikh mahistriv z ekonomiky kriz pryзму mizhnarodnoi akademichnoi intehtratsii [Modernization of the content of foreign language training of future masters in economics through the prism of international academic integration]. *Osvita. Innovatyka. Praktyka – Education. Innovation. Practice*, 2023. Vol. 11, No 10. S. 141-146. <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol11i10-021>

DOI: 10.31110/2616-650X-vol11i10-021

Тетяна АЛЕКСАХІНА

Сумський державний університет, Україна

<https://orcid.org/0000-0002-9905-330X>

alex0077@ukr.net

МОДЕРНІЗАЦІЯ ЗМІСТУ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ З ЕКОНОМІКИ КРІЗЬ ПРИЗМУ МІЖНАРОДНОЇ АКАДЕМІЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Анотація. У статті досліджено проблему модернізації змісту іншомовної підготовки майбутніх магістрів з економіки в умовах цифрової трансформації та міжнародної академічної інтеграції. Визначено, що англійська мова в економічній освіті виконує функцію не лише засобу комунікації, а й інструмента професійного аналізу, дослідження ринкових процесів і представлення результатів наукових пошуків у глобальному освітньому просторі. Теоретичну основу становлять праці українських і зарубіжних дослідників, присвячені методиці викладання іноземних мов для спеціальних цілей, цифровій педагогіці, міжкультурній комунікації та етиці використання штучного інтелекту. На емпіричному рівні проведено опитування магістрів економічних спеціальностей для з'ясування їхніх освітніх потреб і ставлення до інтеграції цифрових ресурсів у мовну підготовку. Результати засвідчили високий рівень використання англомовних економічних платформ (Bloomberg, Coursera, Statista), але також потребу у формуванні навичок критичного мислення, академічної доброчесності та цифрового етикету. Розроблено оновлену структуру курсу «Англійська мова за професійним спрямуванням (для економістів)», що поєднує мовну, аналітичну та цифрову підготовку. Зроблено висновок, що модернізований курс сприяє формуванню конкурентоспроможних економістів, здатних до міжкультурної взаємодії, аналітичної діяльності й участі у глобальних освітніх та наукових проєктах. Отримані результати мають практичну цінність для оновлення освітніх програм, удосконалення дидактичних моделей і створення цифрових ресурсів для розвитку іншомовної компетентності у сфері економічної освіти.

Ключові слова: іншомовна підготовка; майбутні економісти; цифровізація освіти; штучний інтелект; професійна англійська; академічна доброчесність; міжнародна інтеграція.

Tetiana ALEKSAKHINA

Sumy State University, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0002-9905-330X>

alex0077@ukr.net

MODERNIZATION OF THE CONTENT OF FOREIGN LANGUAGE TRAINING OF FUTURE MASTERS IN ECONOMICS THROUGH THE PRISM OF INTERNATIONAL ACADEMIC INTEGRATION

Abstract. The article examines the modernization of foreign language training for future master's students of economics under conditions of digital transformation and international academic integration. It argues that English in economic education functions not only as a means of communication but also as a tool for professional analysis, market research, and presentation of academic findings in the global educational arena. The theoretical framework integrates works by Ukrainian and international scholars in the fields of English for Specific Purposes (ESP), digital pedagogy, intercultural communication, and AI ethics. At the empirical level, a survey was conducted among master's students in economics to identify their learning needs and attitudes toward the integration of digital technologies in language education. The results revealed the extensive use of English-language economic platforms (Bloomberg, Coursera, Statista) alongside the growing need to develop critical thinking, academic integrity, and digital etiquette. Based on these findings, an updated course structure titled "English for Specific Purposes (Economics)" was designed, integrating linguistic, analytical, and digital components. The study concludes that the modernized course enhances the competitiveness of economics graduates, fostering their intercultural interaction, analytical competence, and readiness for participation in global research and business projects. The obtained results are of practical significance for updating university curricula, improving pedagogical models, and developing digital resources to enhance foreign language competence in economic education.

Keywords: foreign language training; future economists; digitalization of education; artificial intelligence; professional English; academic integrity; international integration.

Постановка проблеми. Сучасна економічна освіта зазнає істотних змін під впливом глобалізації, цифровізації та інтеграції України у світовий освітній і науковий простір. Для майбутніх магістрів з економіки іншомовна підготовка стає не лише інструментом академічної комунікації, а й важливим засобом професійної самореалізації у сфері міжнародного бізнесу, аналітики та фінансових технологій. Уміння ефективно спілкуватися англійською мовою в економічних дискусіях, презентаціях, переговорах і публікаціях перетворюється на необхідну складову конкурентоспроможності фахівця.

Водночас традиційні підходи до навчання іноземної мови, орієнтовані переважно на засвоєння граматики й переклад текстів, не забезпечують здатності економіста оперувати фаховою термінологією, аналізувати міжнародні звіти чи представляти результати досліджень у глобальному академічному середовищі. Обмежена кількість аудиторних годин і переважання формального підходу

до іншомовної підготовки знижують її практичну цінність для професійного становлення здобувача освіти.

Розвиток цифрової економіки, фінтеху та міжнародних проектів вимагає від майбутніх магістрів не лише знання англійської мови, а й уміння користуватися цифровими засобами комунікації, працювати з англійськими базами даних, штучним інтелектом та соціальними платформами професійного спрямування. Використання таких інструментів розширює можливості навчання, але водночас створює нові виклики, пов'язані з дотриманням академічної доброчесності, цифрового етикету та збереженням аналітичної самостійності.

Особливої ваги проблема набуває у світлі завдань модернізації економічної освіти в Україні. Для університетів стає стратегічним завданням оновити зміст іншомовних курсів для економістів, щоб вони формували не лише мовну, а й цифрову, комунікативну та міжкультурну компетентності. Таке оновлення покликане підготувати фахівців, здатних працювати у міжнародному середовищі, брати участь у наукових і бізнесових колабораціях, презентувати результати власних досліджень і підтримувати академічну мобільність.

Аналіз актуальних досліджень. Проблема іншомовної підготовки майбутніх економістів поступово виходить за межі традиційної лінгводидактики та все частіше розглядається як елемент формування професійної і цифрової грамотності фахівця. У працях українських і зарубіжних дослідників підкреслюється, що для сучасного економіста володіння англійською мовою означає не лише здатність спілкуватися, а й уміння працювати з науковими публікаціями, фінансовою аналітикою, міжнародними стандартами звітності, базами даних та інформаційними системами [6]. Таким чином, іншомовна підготовка набуває статусу професійно орієнтованого інструмента, який забезпечує аналітичну, дослідницьку та комунікаційну мобільність майбутнього економіста.

Сучасні підходи у світовій педагогічній практиці демонструють, що ефективність іншомовного навчання економістів зростає за умов інтеграції цифрових і комунікативних технологій. Використання платформ типу Coursera, EdX, Financial Times Learning чи Bloomberg for Education сприяє поєднанню мовного і фахового контенту, формує уміння оперувати економічною термінологією у природному професійному середовищі. Дослідження [3; 7] доводять, що соціальні мережі й мультимодальні ресурси створюють нові формати іншомовної взаємодії, де поєднуються навчальні завдання, економічна аналітика і кроскультурна комунікація.

Вагомий внесок у переосмислення іншомовної підготовки економістів роблять дослідження, присвячені цифровій трансформації освіти. Vakum та співавтори [1] підкреслюють, що розвиток цифрової комунікативної компетентності є умовою професійного становлення фахівців економічного профілю. З цієї позиції англійська мова виступає не самодостатньою навчальною дисципліною, а частиною інтегрованої системи підготовки, орієнтованої на реальні бізнес-процеси та міжнародні стандарти обміну інформацією.

Значну увагу дослідники приділяють можливостям штучного інтелекту в навчанні іноземних мов для економістів. Haristiani і Rifai [4] довели, що чат-боти й генеративні системи підвищують автономність здобувачів освіти, формують навички професійного спілкування та розвивають критичне мислення. Подібні результати наводять [5], які відзначають, що використання штучного інтелекту в мовних курсах професійного спрямування сприяє підвищенню якості вимови, аналітичності мовлення й упевненості під час презентації економічних ідей англійською мовою.

У сучасних дослідженнях зростає інтерес до поєднання економічної освіти, іншомовної комунікації та цифрової етики. Bazeliuk [2] наголошує, що цифровізація освіти створює не лише технічні, а й етичні виклики, зокрема потребу формування культури відповідального використання цифрових ресурсів і штучного інтелекту. Це безпосередньо стосується економічної сфери, де помилки у перекладі, інтерпретації або автоматизованій обробці даних можуть мати значні професійні наслідки.

Отже, аналіз сучасних наукових джерел засвідчує, що іншомовна підготовка майбутніх магістрів з економіки має переходити від моделі лінгвістичної грамотності до моделі інтегрованої професійної компетентності. Такий підхід передбачає одночасний розвиток мовних, цифрових, комунікативних і аналітичних навичок, необхідних для участі в міжнародних наукових і бізнесових процесах. Саме в цьому напрямі сьогодні розгортаються провідні тенденції модернізації економічної освіти у світі.

Мета і методи дослідження. Метою дослідження є обґрунтування необхідності модернізації змісту іншомовної підготовки майбутніх магістрів з економіки в умовах цифрової трансформації освіти та міжнародної академічної інтеграції, а також визначення дидактичних засад оновлених курсів, які поєднують розвиток мовної, професійної та цифрової компетентностей здобувачів освіти.

Для досягнення поставленої мети застосовано комплекс теоретичних і емпіричних методів дослідження. На теоретичному рівні здійснено аналіз наукової літератури з проблеми іншомовної підготовки фахівців економічного профілю, цифрової педагогіки, методики навчання іноземних мов для спеціальних цілей і міжкультурної комунікації. На емпіричному рівні використано методи

спостереження, анкетування та напівструктурованого опитування магістрів економічних спеціальностей. Досліджувалося ставлення здобувачів освіти до використання цифрових інструментів у процесі вивчення англійської мови, їх готовність застосовувати аналітичні ресурси англomовного бізнес-простору (Bloomberg, Statista, OECD Data, World Bank Open Knowledge Repository) та сприйняття можливостей штучного інтелекту для розвитку іншомовних і комунікативних навичок. Використано метод педагогічного моделювання, який дозволив розробити оновлену структуру курсу «Англійська мова за професійним спрямуванням (для економістів)».

Результати дослідження. Емпірична частина дослідження була спрямована на виявлення особливостей іншомовної підготовки майбутніх магістрів з економіки, визначення їхніх освітніх потреб та рівня залученості до використання цифрових технологій у процесі навчання англійської мови. Опитування охопило здобувачів освіти кількох економічних спеціальностей, серед яких переважали напрями «Міжнародна економіка», «Бізнес-аналітика», «Фінанси і банківська справа» та «Маркетинг».

Результати анкетування (103 особи) показали, що понад 80% опитаних активно застосовують цифрові ресурси у навчанні, зокрема англomовні платформи Bloomberg Learning, Coursera, Statista та Financial Times Learning Hub. Більшість респондентів (понад дві третини) зазначили, що використовують англійську мову не лише як засіб комунікації, а як інструмент для аналізу даних, підготовки презентацій, бізнес-планів, дослідницьких проєктів і участі в онлайн-курсах міжнародних університетів. Це свідчить про зростання усвідомлення професійної ваги іншомовної компетентності у сфері економіки.

Водночас близько половини респондентів відзначили, що системна інтеграція цифрових ресурсів і ШІ-технологій у курси англійської мови в українських університетах залишається недостатньою. Використання інструментів штучного інтелекту (ChatGPT, Grammarly, DeepL Write) відбувається переважно з ініціативи самих здобувачів освіти й не має чітко визначених методичних рамок. Респонденти позитивно оцінюють можливості генеративних систем у розвитку письмової та діалогічної англійської, проте наголошують на потребі формування навичок критичного оцінювання відповідей ШІ, перевірки економічної достовірності даних і дотримання академічної доброчесності при створенні текстів.

Значна частина студентів висловила зацікавлення у створенні модулів, що поєднують англійську мову з економічним аналізом. Зокрема, респонденти підтримали ідею введення тем, присвячених «Англomовній презентації економічних даних», «Академічному письму у сфері бізнес-досліджень» та «Комунікації в міжнародних проєктах сталого розвитку». Такі пропозиції свідчать про орієнтацію здобувачів на практичну, міждисциплінарну та міжнародну застосовність знань.

Під час якісного аналізу відповідей виявлено, що здобувачі освіти розглядають англійську мову як ресурс професійного зростання. Вони вбачають у ній засіб налагодження контактів з потенційними роботодавцями, участі у спільних економічних дослідженнях і підготовки наукових публікацій у міжнародних виданнях. Проте майже третина опитаних визнала, що їм бракує упевненості у публічному мовленні, діловому листуванні та академічному письмі англійською. Ці результати вказують на потребу посилення практичної складової навчальних курсів, орієнтованих на комунікативну гнучкість і презентаційні навички.

Отримані дані стали підґрунтям для розроблення оновленої структури курсу «Англійська мова за професійним спрямуванням (для економістів)», який поєднує класичні мовні компоненти з цифровими та аналітичними модулями (рис.1). Загальний обсяг курсу становить 5 кредитів (150 годин), з яких 50 годин відведено на аудиторну роботу, а 100 годин на самостійну діяльність із використанням цифрових платформ і штучного інтелекту.

Окрему увагу приділено самостійній роботі, яка має міждисциплінарний характер і включає створення інфографік, підготовку коротких звітів англійською мовою, участь у міжнародних вебінарах, аналіз англomовних кейсів і ведення рефлексивних щоденників (рис.2). Таке поєднання завдань забезпечує не лише розвиток іншомовної компетентності, а й формування аналітичного мислення, що є основою професійної діяльності економіста.

Таким чином, результати дослідження засвідчили, що модернізований курс «Англійська мова за професійним спрямуванням» відповідає реальним потребам здобувачів освіти, сприяє розвитку мовної, аналітичної та цифрової компетентностей і створює передумови для ефективної інтеграції майбутніх економістів у міжнародне академічне та бізнес-середовище.

Модуль 1. Академічна і професійна комунікація англійською мовою	– Актуальні підходи до академічного письма: структура наукової статті, використання бібліографічних менеджерів. – Публічні виступи і презентації в міжнародному середовищі. – Інтернаціоналізація термінологічного апарату в економіці.
Модуль 2. Соціальні мережі як простір іншомовної практики	– Мультиmodalна комунікація у Facebook, LinkedIn, TikTok, Instagram. – Використання подкастів, блогів і відеоплатформ у формуванні мовленнєвих навичок. – Побудова професійного іміджу у соціальних мережах та академічних онлайн-спільнотах.
Модуль 3. Цифрові інструменти і штучний інтелект у вивченні мов	– Використання чат-ботів і генеративних систем (ChatGPT, Claude, Bard) для розвитку навичок діалогічного мовлення. – Автоматизовані інструменти для вправ з граматики, лексики та письма (Grammarly, QuillBot, DeepL). – AI-технології для підготовки презентацій, анотацій, наукових тез і рецензій.
Модуль 4. Цифровий етикет і міжкультурна взаємодія	– Норми поведінки у віртуальному академічному середовищі. – Практики ввічливості та уникання міжкультурних бар'єрів у міжнародній комунікації. – Медіаграмотність і критичне оцінювання контенту соціальних мереж.
Модуль 5. Інтегровані проекти та міждисциплінарна співпраця	– Колективні онлайн-проекти англійською мовою з використанням Google Workspace, Miro, Trello. – Створення англійськомовних мультимедійних продуктів (подкаст, відеоесе, інфографіка). – Презентація результатів у форматі міжнародної науково-практичної конференції

Рис.1. Орієнтовний зміст курсу

Робота з автентичними цифровими матеріалами	перегляд відеолекцій на міжнародних освітніх платформах (Coursera, EdX, FutureLearn), аналіз англійськомовних наукових статей, підготовка резюме й тез.
Онлайн-вправи та тести	на платформах Quizlet, Duolingo, BBC Learning English, що спрямовані на відпрацювання граматичних структур, термінологічних одиниць і стійких словосполучень, пов'язаних з професійною діяльністю.
Виконання індивідуальних проектів	підготовка англійськомовного есе, блогу або подкасту з теми власного дослідження; створення мультимедійних матеріалів (інфографіка, короткі відео з субтитрами), які презентують професійні ідеї у міжнародному контексті.
Дослідження практик цифрового етикету	аналіз кейсів успішної й неуспішної комунікації у соціальних мережах та підготовка рекомендацій щодо міжкультурної взаємодії в онлайн-середовищі.
Підготовка до аудиторних занять	опрацювання літератури та цифрових ресурсів, виконання попередніх завдань (написання плану презентації, складання словникових карток, підготовка запитань для дискусії).
Розвиток критичного мислення і медіаграмотності	рефлексивні щоденники англійською мовою, у яких студенти аналізують власний досвід використання соцмереж та ШІ в навчанні, роблячи висновки про їхній вплив на якість комунікації.

Рис.2. Зміст самостійної роботи

Обговорення. Розроблена структура курсу «Англійська мова за професійним спрямуванням (для економістів)» відображає сучасні тенденції розвитку економічної освіти, у якій іншомовна підготовка розглядається як невід'ємна частина професійної компетентності. Зміст курсу побудовано на ідеї інтеграції мовної, цифрової та аналітичної складових, що узгоджується з європейськими моделями економічної освіти, орієнтованими на дослідницьку автономію та професійну мобільність здобувачів.

Результати дослідження співвідносяться з працями [6], де обґрунтовано дидактичну модель формування інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх економістів. Проте у нашому

дослідженні ця ідея розвинута далі через інтеграцію мовних практик із цифровими аналітичними інструментами та використанням штучного інтелекту для персоналізації навчання. На відміну від класичних підходів, орієнтованих переважно на засвоєння лексики та термінології, запропонована модель поєднує мовну підготовку з розвитком умінь аналізувати дані, аргументувати рішення англійською мовою та дотримуватися етичних стандартів академічної комунікації.

Ідея багатовимірної розвитку іншомовної компетентності перегукується з дослідженнями [1], де наголошено на ролі культурного чинника у професійному становленні фахівця. У запропонованій моделі для економістів цей аспект трансформується у формування аналітичної культури як здатності інтерпретувати соціально-економічні явища різних країн через англомовні джерела, економічні дискусії та міжнародні звіти. Таке поєднання мовної і когнітивної діяльності сприяє розвитку критичного мислення та аналітичної точності, необхідних для сучасного економіста.

Порівняння результатів нашого дослідження з іншими показує, що запропонована модель не лише узгоджується з міжнародними тенденціями, а й розширює їх, пропонуючи інтегративну парадигму іншомовної підготовки економістів. Її новизна полягає у поєднанні трьох взаємопов'язаних вимірів: мовного (розвиток фахової англійської як інструмента професійної взаємодії); аналітичного (використання англомовних даних і ресурсів для формування економічного мислення); етико-цифрового (засвоєння принципів доброчесності, цифрового етикету та етичного застосування ШІ у навчанні).

Отже, обговорення підтверджує, що модернізація іншомовної підготовки майбутніх економістів потребує не лише оновлення змісту курсів, а й зміни освітньої філософії від засвоєння мови як предмета до використання її як інтелектуального інструмента економічного пізнання. Такий підхід забезпечує формування конкурентоспроможного, мобільного й відповідального фахівця, готового до участі у глобальних процесах сталого економічного розвитку.

Висновки. Проведене дослідження підтвердило, що іншомовна підготовка майбутніх магістрів з економіки потребує системного оновлення відповідно до вимог цифрової економіки, міжнародної академічної інтеграції та глобалізації освітніх стандартів. Традиційна модель навчання, зорієнтована переважно на засвоєння граматики та читання текстів економічного змісту, не забезпечує формування тих компетентностей, що визначають професійну готовність фахівця до участі у світовому науковому та бізнес-середовищі.

Результати емпіричного дослідження засвідчили, що майбутні економісти активно використовують цифрові ресурси для навчання англійської мови, проте потребують цілеспрямованої методичної підтримки у сфері аналітичної роботи з англомовними матеріалами, презентації результатів досліджень, ведення ділової комунікації та дотримання принципів академічної доброчесності в цифровому середовищі. Здобувачі освіти виявляють високу мотивацію до опанування фахової англійської, що свідчить про готовність університетів до впровадження оновлених моделей іншомовної підготовки, орієнтованих на міждисциплінарність і практичну результативність.

Запропонована структура курсу «Англійська мова за професійним спрямуванням (для економістів)» відображає багатовимірний підхід до навчання, який поєднує мовну, аналітичну, цифрову та етико-комунікативну складові. Мовна підготовка у такій моделі виходить за межі лінгвістичного аспекту й перетворюється на засіб розвитку професійного мислення, економічної аналітики та кроскультурної комунікації. Використання соціальних мереж, штучного інтелекту та інтерактивних платформ сприяє індивідуалізації освітніх траєкторій, розвиває самостійність і формує навички роботи у цифрових командах.

У порівнянні з попередніми підходами, запропонована модель виходить за межі традиційної іншомовної освіти, створюючи умови для інтеграції професійних і мовних компетентностей у єдину систему підготовки. Вона дозволяє формувати здобувачів, які вільно оперують англомовною економічною термінологією, здатні працювати з великими масивами даних, брати участь у міжнародних проєктах і представляти результати власних досліджень англійською мовою на публічних платформах.

Отже, іншомовна підготовка магістрів з економіки постає не лише як окрема освітня дисципліна, а як інтелектуальний і культурний ресурс сталого розвитку економічної науки та освіти. Подальші дослідження доцільно спрямувати на розроблення моделей інтеграції штучного інтелекту й економічної аналітики у мовну освіту, а також на оцінку ефективності таких курсів у формуванні компетентностей, потрібних для участі у міжнародних дослідницьких і підприємницьких ініціативах.

Список використаних джерел / References

1. Bakum, Z., Savchak, I., Kostiuk, S., Zhumbel, M. & Poznansky, R. (2021). Cultural Component in Professional Development of Non-philological Specialties Students in the Process of Studying a Foreign Language. *Arab World English Journal*, 12 (4) 69-85. <https://dx.doi.org/10.24093/awej/vol12no4.5>
2. Bazeliuk, O. (2021). Main trends and challenges of digitalisation in higher education. *Pedagogical Discourse*, (31), 36–44. <https://doi.org/10.31475/ped.dys.2021.31.05>

3. Fedorenko, S., Voloshchuk, I., Sharanova, Y., Glinka, N., & Zhurba, K. (2021). Multimodality and digital narrative in teaching a foreign language. *Arab World English Journal (AWEJ) Special Issue on CALL*, (7), 178–189. <https://doi.org/10.24093/awej/call7.13>
4. Haristian, N., & Rifai, M. M. (2020). Combining chatbot and social media: Enhancing personal learning environment (PLE) in language learning. *Indonesian Journal of Science and Technology*, 5(3), 386–396. <https://doi.org/10.17509/ijost.v5i3.28687>
5. Hoang, N. T., Ngoc Han, D., & Le, D. H. (2023). Exploring Chatbot AI in improving vocational students' English pronunciation. *AsiaCALL Online Journal*, 14(2), 140–155. <https://doi.org/10.54855/acoj.231429>
6. Kononets, N., Baliuk, V., Zhamardiy, V., Petrenko, L., Pomaz, Y., Kravtsova, N., & Shkola, O. (2021). Didactic model of information and communication competence formation of future specialists of economic. *Journal for Educators, Teachers and Trainers*, 12(4), 170–181. <https://jett.labosfor.com/index.php/jett/article/view/646>
7. Wang, I., & Vasquez, S. (2012). Web 2.0 and second language learning: What does the research tell us? *CALICO Journal*, 29(3), 412–430 <https://utppublishing.com/doi/abs/10.11139/cj.29.3.412-430>